

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ СЕЛО БОРОВАН, ОБЛ. ВРАЦА, УЛ.
„ХР. СМИРНЕНСКИ“ № 2, e-mail: ou_ot.paisij.borovan@abv.bg**

УТВЪРЖДАВАМ:

НЕЛИ НАЙЧОВА

ДИРЕКТОР НА ОУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ С. БОРОВАН

Заповед № 78/23.09.2020г.

**МЕХАНИЗЪМ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА РИСКА
ОТ ОТПАДАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ СЕЛО БОРОВАН
ЗА УЧЕБНАТА 2020/2021 ГОДИНА**

Приет на Педагогически съвет с протокол № 1/ 23.09.2020г

I. Въведение

Образованието в България заема важно място в ценностната система на българина, като този приоритет придоби още по-голяма значимост в процеса на модернизирани на икономическите и социални структури в страната. Голям брой деца напускат преждевременно училище или дори никога не прекращават неговия праг, явление, което води до тежка форма на социално неравенство.

Въвеждането на общ механизъм за идентифициране на деца в риск от отпадане от училище се налага от разбирането, че реален напредък в намаляване на напускащите училище ученици може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се следва от цялата училищна общност.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещото на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация.

Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане. Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическия екип за намаляване броя на отсъствията, броя на преждевременно напусналите, следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления. Причините за допуснатите отсъствия и отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане. Необходимо е своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на учебния материал и застрашеност от отпадане.

Класификация на причините за отпадане от училище:

- **Социално-икономически причини** - един от основните фактори за отпадане от образователната система. Лошото качество на живота на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на децата и младежите. Ниските доходи не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за тетрадки, дрехи, храна) и се посочват от родителите като главна причина за отпадане. От друга страна, детето, което не посещава училище, е ценно и като трудов ресурс и често подпомага формирането на семейния бюджет, участва в домакинската работа или чрез грижа за по-малки сестри и братя.
- **Образователните причини** - свързани са както с училищната среда така и с организацията на учебния процес. Съществени са затрудненията при усвояване на учебния материал; слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище; наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.
- **Етнокултурната среда** на детето оказва съществено влияние. В тази група се регистрират някои специфични етнокултурни причини за отпадане на ученици от училище - промяна в семейния статус на ученици / заживяват на семейни начала преди 16 годишна възраст и създават семейство неофициално, въпреки забраната на закона/; по-ниска ценност на образованието. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори, оказва най-силно влияние, когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос.

II. Цел на механизма за идентифициране на деца в риск от отпадане от училище:

1. Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите на учениците.
2. Откриване и предотвратяване на причините, довеждащи отпадането на децата от училище.

III. Задачи

1. Индивидуална оценка на причините за отпадането и планиране на подкрепа.
2. Създаване на подкрепяща среда в класа за застрашените ученици.
3. Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми и подкрепи за мотивиране и задържане на децата, осигуряване на консултиране, професионално ориентиране, активно въвличане и работа със семейството.
4. Изготвяне на регистър за децата в риск от отпадане от училище.

IV. Маркери за идентифициране на дете в риск от отпадане

1. Промяна в поведението на ученика – ранни индикации за отпадане като закъснения, отсъствия, проблеми с дисциплината, взаимоотношенията в клас; понижаване на интереса към учебния процес и други;
2. По наблюдение на учители, класен ръководител, съученици, родители;
3. Наблюдение върху семейството;
4. По даден сигнал от други институции – отдел „Закрила на детето“; Местнакомисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; Комисия за закрила на детето; полиция, община и др.;
5. Отчитане на традиции, нрави, обичаи на конкретен етнос, към който принадлежи ученика.

V. Инструментарий за идентифициране – Приложение 1

A. Индивидуална карта за оценка на риска от отпадане - изготвен от класен ръководител в началото на учебната година

1. Данни за детето- трите имена, адрес, рождена дата и др..
2. Семейен статус /семейна история: имена, адрес, образование, професия, месторабота, социален статус на родителите/
3. Взаимоотношение на ученика с членовете на семейството
4. Здравен статус на ученика /данни по медицински документи и информация на личния лекар; данни на личен лекар; физически и психо емоционален статус; зависимости и вредни навици/
5. Допълнителна информация за ученика: /от кога е ученик в училището; образование - завършена ПГ, клас, етап или степен на образование; последно преместване- причини за преместването; пътуващ ученик ли е; проследяване на успеха през различните класове – учебен предмет с най-висок и с най-нисък успех, информация за вътрешни и външни оценявания, срочен и годишен успех; поправителни изпити и резултати от тях; информация за допуснати извинени и неизвинени отсъствия; участие на ученика в извънкласни дейности и проекти/
6. Откриване на силните страни /талант, заложби, постижения/
7. Трудности и проблеми /идентифициране на дефицити в емоционално-психично, умствено и физическо състояние; трудности в обучението – проблеми в усвояването на учебен материал по конкретен предмет; езикови трудности (билингви);
8. Социална интеграция /адаптация към класа и училището, умения за общуване;

взаимоотношения с връстници и съученици; взаимоотношения в извънучилщна среда; приятелски кръг/

9. Отношение на родителите към участието и резултатите на ученика в учебния процес.

10. Информация от други институции /отдел „Закрила на детето“; Местна комисия за

борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; Комисия за закрила на детето; полиция/

11. Заключителна оценка /анализ на информацията -основни проблеми; идентифицирани потребности; препоръчителни действия/

VI. ДЕЙНОСТИ-ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

За да бъде ефективен механизмът за идентифициране на дете в риск от отпадане от училище е необходимо да се извърши анализ на случая и планиране на дейностите:

1. Дейности на ниво клас:

1.1 Изготвяне на индивидуална оценка за всеки ученик в началото на учебната година. Събиране и анализ на информацията от класен ръководител.

1.2 Създаване на подкрепяща среда в класа за застрашените ученици-отговорността е на класния ръководител и на всеки учител.

1.3 Класният ръководител установява причината за отсъствия и формулира предложение за въздействие пред педагогически съвет.

1.4 Осигуряване на педагогическа подкрепа за тези деца от страна на учителите – създаване на условия и организация за преодоляване на изоставането и пропуските чрез прилагане на индивидуален подход, чрез използване на самостоятелна и групова работа, предоставящи възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал за застрашените от отпадане деца, внимателно отношение към тях.

1.5 Включване в извънкласни и извънучилищни дейности в съответствие с интересите и възможностите на тези деца. Чрез тези дейности се развиват силните страни на личността и се постига по-добра интеграция към образованието.

1.6 Изготвяне на портфолио на ученик, застрашен от отпадане от училище;

2. Дейности на ниво училище:

2.1 Създаване на регистър за децата в риск от отпадане от училище /включва следната информация за ученика: възраст, клас, неизвинени отсъствия, причини и предприетите мерки от различните институции/.

2.2 Формиране на мултидисциплинарен екип по конкретния случай на дете в риск да отпадне от училище, според идентифицираните потребности.

Със заповед на директора се сформират три комисии:

- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради трудности в ученето,
- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради поведенчески проблеми,
- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради социално-икономически проблеми
- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради допуснати неизвинени отсъствия.

В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, педагогически съветник, социален работник, на УКБППМН, на родителите, на учениците, на обществени възпитатели и др. Екипите оказват съдействие за развиване на творческите способности на децата; информирание на децата за техните права и застъпничество;

2.3 Изработване на индивидуална програма за намаляване на риска .

2.4 Включване на застрашените ученици в извънкласни дейности и проекти.

2.5 Насочване на застрашен от отпадане ученик към училищен психолог.

2.6 Мотивационна работа за задържане на детето в училище.

2.7 Осъществяване на ефективен диалог между училището и семейството на застрашените от отпадане деца.

2.8 Осъществяване на партньорство между училището и всички заинтересовани страни на местно ниво за превенция на отпадането от образователната система.

3. Дейности с родителите:

3.1 Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата.

3.2 Информирание и консултиране на семейството за социалната функция на образованието и последиците от отпадането на детето от училище.

3.3 Сключване на договор (споразумение) между училището и родителите, в който се фиксират правата и задълженията на страните.

VII. Взаимодействие с други институции:

- Семейство
- Училищна комисия за **противодействие на училищния тормоз между учениците**
- Ученически съвет
- Педагогически съвет
- Отдел „Закрила на детето“
- ДПС
- Социални грижи